

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Heros.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

*Accidit An
no ab urbe
cond. 242.*

Quod si regem Aegyptii, provinciae tantum alicui jura legesque dantem pingere voluissent, dimidiatum ut apud Horum est, Anguem figurabant, per animal quidem Regem per segmentum vero quod non universo imperaret orbi, subindicantes: omnipotentem siquidem ex integro Dracone intelligi, superius ostensum est. Sane Anguis ille, qui Tarquini Superbi animum percussit, anxiumque reddidit, cum à columna lignea repente elapsus omnes vertisset in fugam, tota rei miraculo curia consternata, nimirum significabat, novum & inexpectatum principem, eundemque juvenem L. Brutum, de columna lignea, hoc est, de stupore, quem diu simulaverat, proditurum. Lapis enim & caudex, pro stupido & alienatae mentis homine, apud Comicos positum.

REX OPTIMUS. CAP. VIII.

SI vero regem optimum significare procurassent (καλλιστον enim, non autem κάκιστον, in emendatis Hori codicibus habetur) Anguem utique in orbem collectum effingebant, cauda mordicus apprehensa, sed regis nomen in spirae medio describebant. Quin etiam certam Anguis speciem, uti cognominatam, huic significato adhibebant. Cur vero Anguem fingerent sibi caudam admordentem, auctores quos sequimur nusquam tradunt: sed si arisolari licet, indicabat, omnia usque ad minima, ultimaque curae esse Regi, qui bonitatis nomen sit adepturus, cum ea praecipue de causa Sardana palus, & plerique alii infames habitus sint, simulac ad principatum pervenere, omni abjecta cura sibi tantum vacare, seque unos curare instituerunt.

REX TUTELARIS. CAP. IX.

*Vigilantia
in Rege ne-
cessaria.
Homer. Iliad.
β.*

Quod si Reges Aegyptii suum, vel alium quempiam in obeliscis aut monumentis aliis, curam populi sui gessisse regiam attestarentur, eumque tutelarem fuisse commonerent, Anguem vigilem, vertice quippe surrecto, erectoque: peccore sculpebant, cujusmodi species adhuc plerisque locis inspicitur: hic vero pro Regio nomine Custos inscribebatur, utpote quod aequae vigilabundum esse deceat Regem, cui gentium regnique tutela sit curae credita: quare apud Homerum Somnus Nestoris personam indutus, his verbis compellat Agamemnonem:

Ὀύχρη παννύχιον εὐθεὶν βεβληφόμενον ἀνδρα,
ὃ λαοὶ τ' ὀπίπτερσθ' ἔφαται, καὶ τόσσα μέμνηε.

Quam sententiam ita reddamus:

Non decet ignavum tota perducere somnum
Nocte virum, sub consilio, sub numine cuius
Tot populi degunt, cui rerum cura fidesque
Credita summarum.

Quod P. Scipio, vir alioqui rebus tot praecclare gestis omni laude major, cum minime praestaret, somnolentiae taxatione male apud Romanum populum audiebat, auctor Plutarchus libro ad Trajanum Imper. de civili institutione. Sane vero Dracones à visu, quem acutissimum habent, nomen apud Graecos habuere. Palladi autem eadem de causa dedicatur, quia nomen id εὐφροσύνην καὶ βλέπειν, καὶ εἰς πάντων ἰσθῆν, factum nonnulli tradunt, prudentiamque: hinc interpretantur, quae omnia prospiciat, & ante omnes intelligat. Carpit Horatius quemdam, qui in amicorum vitis tam acute cerneret quam Aquila, aut Serpens Epidaurius: puto proverbium secutus, ὄφρα ὁ μύκη. Neque temere Aristophanes finxit Angues duos Pluti oculos in gratiam Aesculapii lambere, cuius rei beneficio ille ex caeco cernere capisset.

*Serpentis
oculus.*

HEROS. CAP. X.

*Draco cur
Heroibus
dicatus.*

Quod autem Heroibus in universum Draco sacer habeatur, ea de causa Plutarchus, Agide factum putat, quod ex medulla hominis serpens gigni soleat, quod non ignoravit Virgilius, cum ad Anchisae tumulum haec accidisse memoravit:

Aeneid. lib. 5.

— Adytis cum lubricus Anguis ab imis,
Septem ingens gyros septena volumina traxit
Amplexus placide tumulum, lapsusque, per aras:
Caruleae cui terga nota, maculosus & auro
Squammas incendebat fulgur, ceu nubibus arcus
Mille trahit varios adverso sole colores.

Obsupit

A Obsupuit visu *Aeneas*, ille agmine longo Libavitque dapes, rursusque innoxius imo
Tandem inter pateras & lavia pocula *Serpens*, Successit tumulo, & depasta altaria liquit.

Quod quidem non temere fictum à Poeta sed ex historia desumptum. Atheniensibus enim contra Medos apud Salamina navalem pugnam inituris, Serpens draco in navi dicitur apparuisse, secundissimo rerum, quæ prospere subsecuta sunt prodigio: cuius rei monumentum in Salamina templum fuit Cychreo, ut apud Pausaniam est, dicatum, quod Apollo responderit, Serpentem illum Cychreum heroem fuisse, qui auxilium allaturus advenisset.

EPAMINONDAS. CAP. XI.

Epaminondas autem Imperator ille clarissimus, qui ad Mantineam tam fortiter occubuit, Draconis gestamine insignis fuit. Eo vero loco ubi prælium commissum est, columnam erexit antiquitas, cum clypeo Draconem in ejus memoriam sculptum ostentante. Quod Pausanias ideo factum arbitratur, quod is ex Spartiarum cognatione, quæ Thebis erat antiquissima progenitus dicitur, quorum id gentile esset in signe: quippe quod à feminio anguineorum dentium, quos Cadmus severit, oriundi essent; Spartanosque ipsos in Laconia inde originem duxisse nonnulli credidere, quos olim *óφιοδέεγος* nuncupatos alia de causa historici tradiderunt: cum enim annonæ caritate laborarent, compulsi sunt, Serpentes, quorum vis magna in Laconia multiplicaverat, in humani cibi usum convertere. Sed quoniam de clypeis & gestaminibus militum atque cohortium multa dicturi sumus, quia id præcipue contendebas, ut adversus eruditorum quorundam sententiam veterum exempla tibi suggererentur, quo non esse novum institutum, familias variis gestaminibus tum colorum, tum dissectionum, atque etiam insculptarum in illis animantium, figurarum, plantarum, instrumentive alicujus adfectione discerni, comprobare posses: priusquam ad horum explicationem aggrediar, alia quædam ad principatum & nominis claritatem per Anguem commonstrata dicere necessarium est. Sed prius aliqua de ostentis.

*Spartiani
cur óφιοδέ-
εγος olim.*

AMPLITUDO NOMINIS. CAP. XII.

In ostentis enim summam nominis amplitudinem portendere Anguis fertur, non iis tantum, quæ ad imperium, aut alium quemcumque principatum attinent, sed ad ea quoque, quæ vel ingenio, vel arte celebritatem sibi aliquam comparaverit, ut in histrione Roscio, artis suæ gloriam præmonstravit: cum enim puerum Anguis dormientem noctu complicasset, pater ad aruspices detulit, qui responderunt, nihil illo puero clarius, nihil nobilius fore.

DOMINIUM. CAP. XIII.

Aureliano vero, quamvis modicis parentibus ortus esset, summum tamen imperium Anguis portendisse fertur, cum ejus pueri pelvim plerumque cinxisset, neque unquam occidi potuisset: postremo matrem ejus, quæ templi Solis sacerdos erat, & aruspiciæ non ignara, cum hoc vidisset, Serpentem quasi familiarem occidere noluisse. Pari præfatio Severo imperium præmonstratum est, cui dormienti, ut Spartianus ait, in stabulo Serpens caput cinxit, & sine noxa, expergefatis atque acclamantibus familiaribus, abiit. Quin & Maximini junioris, quem pater secum Imperatorem appellavit, caput dormientis Serpens circumdedit, futuræ dignitatis argumento. Quid autem somnia? nonne ipsa quoque vel in conceptu, vel in partu, quotiens Draconem obtulissent, ejusdem amplitudinis prænuncia fuerunt? *Mamae somnium.* Mamae Alexandri Severi mater, pridie quam puerum eum pareret, somniavit se Dracunculum enixam edidisse. Nam & Alexandro Macedoni Draco domini claritatem præfagivit, qui matri Olympiæ congressus est in somniis. Hoc idem de Pomponia Africani Scipionis matre traditum est, & ipsi Draco circumfusus nihil attulit nocumenti. Dedit & Augusto Imperii præfagium ostento simili. Nam cum Actia mater ejus ad solemne Apollinis sacrum *Actia somnium, Sueton. in August. 64.* media nocte venisset, positaque in templo lætica, dum cæteræ quoque matronæ dormirent, obdormisset, visus est Draco repente ad eam irrepere, pauloque post digressus: illa vero expergefata, quasi à concubitu mariti se purificavit, & statim in corpore ejus extitit macula veluti picti Draconis, quæ nunquam eximi potuit, adeo ut publicis inde balneis perpetuo abstinerit. Sedenim facile fuit